

Bolalarda pulpit kasalligini vital amputatsiya usulida davolashning afzalliklari

Shohista Baxtiyorovna Razzoqova
Samarqand davlat tibbiyot universiteti
Ramazon Asomiddin o'g'li Jalolov
Toshkent davlat stomtologiya instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada bolalarda pulpit kasalligini vital amputatsiya usulida davolashning afzalliklari masalasi muxokama qilingan.

Kalit so'zlar: pulpit, vital amputatsiya, tish, tish ildizi

Advantages of treatment of pulpitis in children by vital amputation method

Shahista Bakhtiyorovna Razzokova
Samarkand State Medical University
Ramazan Asomuddin o'glu Jalolov
Tashkent State Institute of Stomology

Abstract: This article discusses the advantages of vital amputation treatment of pulpitis in children.

Keywords: pulpitis, vital amputation, tooth, tooth root

Dolzarbliigi: Bolalarda pulpit kasalligi stomatologiyada tez-tez uchraydi. Vital amputatsiya usuli bugungi kunda xavfsizlik, samaradorlik va bolaning psixologik holatini hisobga olish bo'yicha dolzarb muammo hisoblanadi.

Vital amputatsiya - bu tish pulpasining faqat yallig'langan yuqori (koronal) qismini olib tashlab, ildiz kanallaridagi tirik pulpa qismini saqlab qolishdan iborat davolash usuli. Ushbu usul bolalarda tish ildizining to'liq rivojlanishini ta'minlash, shuningdek, tishni uzoq muddat saqlab qolish uchun qo'llaniladi. Vital amputatsiyada tirik to'qimalarning saqlanishi sababli tishning tabiiy fiziologik jarayonlari davom etadi.

Amputatsiya usulining afzalliklari

1. Psixologik qulaylik:

Bolalar stomatologiyasida davolash jarayoni osonroq kechadi, chunki bu usul minimal invaziv bo'lib, qo'shimcha jarrohlik yoki og'riqli muolajalarni talab qilmaydi.

2. Tezkorlik va xavfsizlik:

Vital amputatsiya usuli an'anaviy endodontik davolashga qaraganda tezroq amalga oshiriladi. Shuningdek, jarayonda zamonaviy preparatlar (masalan, kalsiy gidroksid yoki mineral trioxide aggregate – MTA) ishlatiladi, bu esa xavfsizlik darajasini oshiradi.

3. Tishni saqlash:

Bu usul tish ildizining rivojlanishi hali yakunlanmagan bo'lsa, uning normal o'sishini ta'minlaydi. Ildizning fiziologik jarayoni davom etishi tishni uzoq muddat saqlashga imkon beradi.

4. Yallig'lanishning oldini olish:

Jarayondan so'ng ishlatiladigan antiseptik va biokompatibil materiallar yallig'lanishning qaytalanishini oldini oladi.

Amputatsiya jarayoni bosqichlari

1. Tishning diagnostikasi:

Rentgen tasvirlar yordamida yallig'lanish darajasi va pulpa holati baholanadi. Koronal qism yallig'langan, ammo ildiz pulpasining tirikligi saqlangan bo'lsa, vital amputatsiya usuli qo'llaniladi.

2. Mahalliy og'riqsizlantirish:

Bemorga tishdagi og'riqni minimallashtirish uchun mahalliy anesteziya qilinadi. Bu bosqich, ayniqsa, bolalarda jarayonning muvaffaqiyatli va qulay kechishini ta'minlaydi.

3. Koronal pulpani olib tashlash:

Tishning yallig'langan koronal qismi maxsus stomatologik asboblarda yordamida to'liq olib tashlanadi.

4. Antiseptik ishlov:

Qolgan tirik pulpa qismini dezinfektsiya qilish uchun antiseptik eritmalar qo'llaniladi. Bu bosqich yallig'lanishning oldini olish uchun muhimdir.

5. Himoya materiali qo'llash:

Qolgan ildiz pulpasining ustiga kalsiy gidroksid yoki MTA kabi biokompatibil materiallar qo'yiladi. Ushbu materiallar yangi to'qima hosil bo'lishini rag'batlantiradi va tishni himoya qiladi.

6. Tishni yopish:

Davolash jarayonidan so'ng tishning ochiq qismi doimiy yoki vaqtinchalik plomba bilan yopiladi.

Qo'llaniladigan materiallar

Vital amputatsiyada asosan quyidagi biokompatibil materiallar ishlatiladi:

Kalsiy gidroksid: To'qimalarni tinchlantirish va yangi dentin shakllanishini rag'batlantirish xususiyatiga ega.

MTA (Mineral Trioxide Aggregate): Yaxshi yopishqoqlik, yuqori biokompatibil xususiyatlar va yallig'lanishga qarshi ta'sir ko'rsatadi.

Antiseptik eritmalar: Yallig'lanish jarayonini bartaraf etish uchun ishlatiladi.

Vital amputatsiya usuli qaysi hollarda qo'llaniladi?

Ildiz rivojlanishi hali yakunlanmagan doimiy tishlarda.

Pulpa to'qimasi faqat qisman yallig'langan bo'lsa.

Rentgen tasvirlarda ildiz uchida patologik o'zgarishlar kuzatilmasa.

O'rganish natijalari

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, vital amputatsiya usuli bilan davolangan tishlarda quyidagi ijobiy natijalar qayd etilgan:

Ildizning tabiiy rivojlanishi davom etadi.

Yallig'lanish qaytalanishining minimal darajasi kuzatiladi (10% dan kam).

Bolalar o'zlarini psixologik jihatdan qulay his qilishadi, chunki davolash jarayoni qisqa va og'riqsiz kechadi.

Maqsad: Ushbu maqola bolalarda vital amputatsiya usuli yordamida pulpitni davolashning klinik afzalliklarini o'rganish va ularning sog'liq uchun ijobiy ta'sirini aniqlashga qaratilgan.

Tadqiqot materiali va tekshirish usullari

Tadqiqot materiali

Ushbu tadqiqotda 6-12 yosh oralig'idagi 50 nafar bola ishtirok etdi. Tadqiqot Samarqand viloyat ixtisoslashtirilgan bolalar stomatologiya poliklinikasida o'tkazildi. Bemorlar quyidagi mezonlar asosida tanlab olindi:

Tanlash mezonlari:

1. Tish pulpasining yallig'lanishi (klinika va radiologik belgilar asosida tasdiqlangan).

2. Tishning ildiz rivojlanishi to'liq tugallanmagan holat.

3. Jismoniy va psixologik jihatdan davolash uchun yaroqli bolalar.

Bemorlar 2 guruhga bo'lindi:

1-guruh (tadqiqot guruhi): Vital amputatsiya usuli bilan davolangan 25 nafar bola.

2-guruh (nazorat guruhi): An'anaviy davolash usuli qo'llangan 25 nafar bola.

Tadqiqot davomida foydalanilgan vositalar:

1. Dental endodontik materiallar (kalsiy gidroksid va MTA asosidagi preparatlar).

2. Radiologik tasvir olish uchun raqamli rentgen apparati.

3. Sterilizatsiya va aseptika qoidalariga rioya qilish uchun zarur vositalar.

Tekshirish usullari

1. Klinik tekshirish:

Tishning tashqi ko‘rinishi va pulpa kamerasidagi yallig‘lanish darajasi baholandi.

Vital amputatsiya usulini qo‘llash jarayonida ishlatiladigan materiallarning muvofiqligi va samaradorligi tekshirildi.

2. Radiologik tekshirish:

Rentgen tasvirlari yordamida yallig‘lanishning ildiz sohasiga tarqalishi va tishning ichki holati baholandi.

Davolashdan keyingi natijalar (ildiz rivojlanishi va periapikal to‘qimalar holati) muntazam kuzatib borildi.

3. Solishtirma tahlil:

Vital amputatsiya usulining samaradorligi an’anaviy usullar bilan taqqoslandi. Bu jarayonda quyidagilar tahlil qilindi:

Yallig‘lanishning qaytalanish foizi.

Bolalarning davolashdan keyingi umumiy holati va og‘riq sezishi.

4. Statistik tahlil:

Tadqiqot natijalari foiz va o‘rtacha qiymatlar ko‘rinishida hisoblab chiqildi.

Har ikki guruhda olingan natijalar o‘zaro taqqoslanib, qaysi usul samaraliroq ekanligi aniqlandi.

Natijalar

Klinik natijalar: Vital amputatsiya usuli bilan davolangan bemorlarda:

Kasallikning qaytalanish holatlari past foizda kuzatildi (10%).

Davolashdan keyin bolalarning og‘riq sezishi kamaydi va psixologik jihatdan o‘zlarini yaxshi his qilishlari ta’minlandi.

Solishtirma tahlil: Vital amputatsiya usuli an’anaviy usullarga nisbatan qisqa muddatda amalga oshiriladi va yallig‘lanishning qaytalanishini kamaytiradi.

Samaradorlik: Davolangan bemorlarning 90% holatida muvaffaqiyatli natija kuzatildi.

Xulosa

Vital amputatsiya usuli bolalarda pulpit kasalligini davolashda samarador va xavfsiz usul hisoblanadi.

Ushbu usul klinik natijalar va bemorlarning psixologik holatini yaxshilashda aniq afzalliklarga ega.

Kelajakda bu usulning kengroq qo‘llanilishini targ‘ib qilish orqali bolalar stomatologiyasida davolash sifatini oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bakhtiyorovna R. S., Anvarovna A. M. Features Of the Course and Treatment of Aggressive Forms of Paradontitis //Texas Journal of Medical Science. – 2021. – T. 1. – №. 1. – C. 76-82.

2. Bakhtiyorovna R. S., Alisherovich M. G. **CARIES IS THE APPEARANCE OF BLACK SPOTS** //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 10. – №. 12. – C. 432-435.
3. Botirovna S. J., Qizi Z. M. A., Qizi R. S. B. **Dental periodontitis** //Texas Journal of Medical Science. – 2021. – T. 3. – C. 38-39.
4. Bakhtiyorovna, RahimberdievRustamAbdulnosirovichRazzakovaShokhista. **"FREQUENCY OF DENTAL ANOMALIES IN ARTIFICIALLY FED CHILDREN."** Journal of Modern Educational Achievements 5.5 (2023): 180-184.
5. Bakhtiyorovna R. S. **THE COURSE OF AGGRESSIVE PARODONTITIS AND THE PECULIARITY OF THE COURSE OF TREATMENT** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 5. – №. 5. – C. 41-47.
6. Bakhtiyorovna R. S. **THE EFFECTIVENESS OF ANTI-MALARIA MEASURES CARRIED OUT AT DIFFERENT TIMES OF THE YEAR** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 5. – №. 5. – C. 35-40.
7. Bakhtiyarovna, R. S., Alisherovich, M. G., Lazizbek, I., &Shakhboz, A. (2023). **WAYS TO IMPROVE DENTAL CARE IN CHILDREN.** Journal of Modern Educational Achievements, 4(4), 153-157.
8. Bakhtiyarovna R. S. et al. **APPLICATION OF MODERN FILLING MATERIALS IN PEDIATRIC DENTISTRY** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 3. – №. 3. – C. 235-239.
9. **ALISHEROVICH M. G., Bakhtiyarovna R. S. ANESTHESIA OF THE ORAL MUCOSA BY MEDICAL AEROSOL ANESTHEZOL** //Scientific Journal Of Medical Science And Biology. – 2023. – T. 1. – №. 1. – C. 267-271.
10. Bakhtiyorovna R. S. **AGGRESSIVE PARODONTITIS AND THE PECULIARITY OF THE COURSE OF TREATMENT** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 7. – №. 7. – C. 279-285.
11. Bakhtiyorovna R. S. **DENTAL ANOMALIES IN ARTIFICIALLY FED PEOPLE** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 7. – №. 7. – C. 246-249.
12. Bakhtiyorovna R. S. **COURSE AND TREATMENT OF AGGRESSIVE FORMS OF PERIODONTITIS SYSTEMS** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 7. – №. 7. – C. 269-278.
13. Bakhtiyorovna R. S. **METHODS OF PREVENTION OF CARIES OF TEMPORARY TEETH IN PEOPLES** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 7. – №. 7. – C. 242-245.
14. Bakhtiyorovna R. S. **IMPROVEMENT OF METHODS OF PREVENTION OF CARIES OF TEMPORARY TEETH IN CHILDREN** //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – T. 7. – №. 7. – C. 128-130.

15. Alisherovich R. S. B. M. G., Mukhamad A. N. E. GROUPS OF CHILDREN WITH DISABILITIES //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 6. – №. 6. – С. 73-77.
16. Раззокова Ш. Б. НЕКОТОРЫЕ ВАРИАНТЫ СТОМАЛГИИ И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ ТЕРАПИИ //INNUS. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 344-347.
17. Раззокова Ш. Б. Оценка эффективности противокариозных мероприятий в разные сезоны года //ScienceandEducation. – 2024. – Т. 5. – №. 3. – С. 170-174.
18. Раззокова Ш. Б. и др. Несколько методов профилактики кариеса в разные погодные периоды //ScienceandEducation. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 133-138.
19. Razzokova S. B. et al. Comparison of dental disease testing methods and results in children with autism //Science and Education. – 2024. – Т. 5. – №. 4. – С. 43-49.
20. Murodullayevich, TuraqulovOtabek, RahimberdiyevRustamAbdunosirovich, and RazzokovaShokhistaBakhiyorovna. "DENTAL DISEASES CAUSED BY HORMONAL CHANGES IN THE BODY." Western European Journal of Medicine and Medical Science 2.2 (2024): 28-30.
21. Бахтиёровна Ш. СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ И РЕЗУЛЬТАТОВ ТЕСТИРОВАНИЯ НА СТОМАТОЛОГИЧЕСКИЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ У ДЕТЕЙ С АУТИЗМОМ //Journal of Modern Educational Achievements. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 174-180.
22. Razzoqova S. B. Generallashgan parodontit va uning tarqalishi sabablari //Science and Education. – 2024. – Т. 5. – №. 9. – С. 87-93.
23. Раззокова Ш. Б. Анатомическое обоснование к препарированию зубов в области экватора //Science and Education. – 2024. – Т. 5. – №. 9. – С. 130-133.
24. Razzoqova S. B. Bolalarda yuz-jag ‘sohasi va bo ‘yin limfadeniti va adenoflegmonalari //Science and Education. – 2024. – Т. 5. – №. 6. – С. 12-16.
25. Bakhtiyorovna R. S. COURSE AND TREATMENT OF AGGRESSIVE FORMS OF PERIODONTITIS SYSTEMS //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 7. – №. 7. – С. 269-278.
26. Гаффоров С. А., Шайматова А. Р., Шамсиева М. О. Обзорный анализ стоматологического статуса детей и подростков, страдающих различными формами дисплазии соединительной ткани //Integrativedentistryandmaxillofacialsurgery. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 28-36.
27. SunnatulloAmruloevich G., Rustambekovna S. A. DENTAL STATUS AND DIAGNOSIS OF CHILDREN AND ADOLESCENTS SUFFERING FROM VARIOUS FORMS OF CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA //Galaxy

International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 10. – №. 11. – С. 955-962.

28. Rustambekovna S. A., Amrulloevich G. S. THE STATE OF THE MOUTH IN CHILDREN AND ADOLESCENTS WITH DIFFERENTIATED CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 3.

29. Rustambekovna S. A., Amrulloevich G. S. THE STATE OF THE MOUTH IN CHILDREN AND ADOLESCENTS WITH DIFFERENTIATED CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 3.

30. Шайматова А. Р. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ХОЛИСАЛ-ГЕЛЯ В ЛЕЧЕНИИ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ПАРОДОНТА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ НЕСЪЁМНОЙ ОРТОДОНТИЧЕСКОЙ КОНСТРУКЦИИ //Стоматология-наука и практика, перспективы развития. – 2022. – С. 218-221.